

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka
obavezno navedu izvor

GODINA: IV

SARAJEVO, 27.08.2020.

BROJ: 2

POSLOVNE STATISTIKE

INDEKSI PROMETA OSTALIH USLUGA U BIH, II KVARTAL 2020.

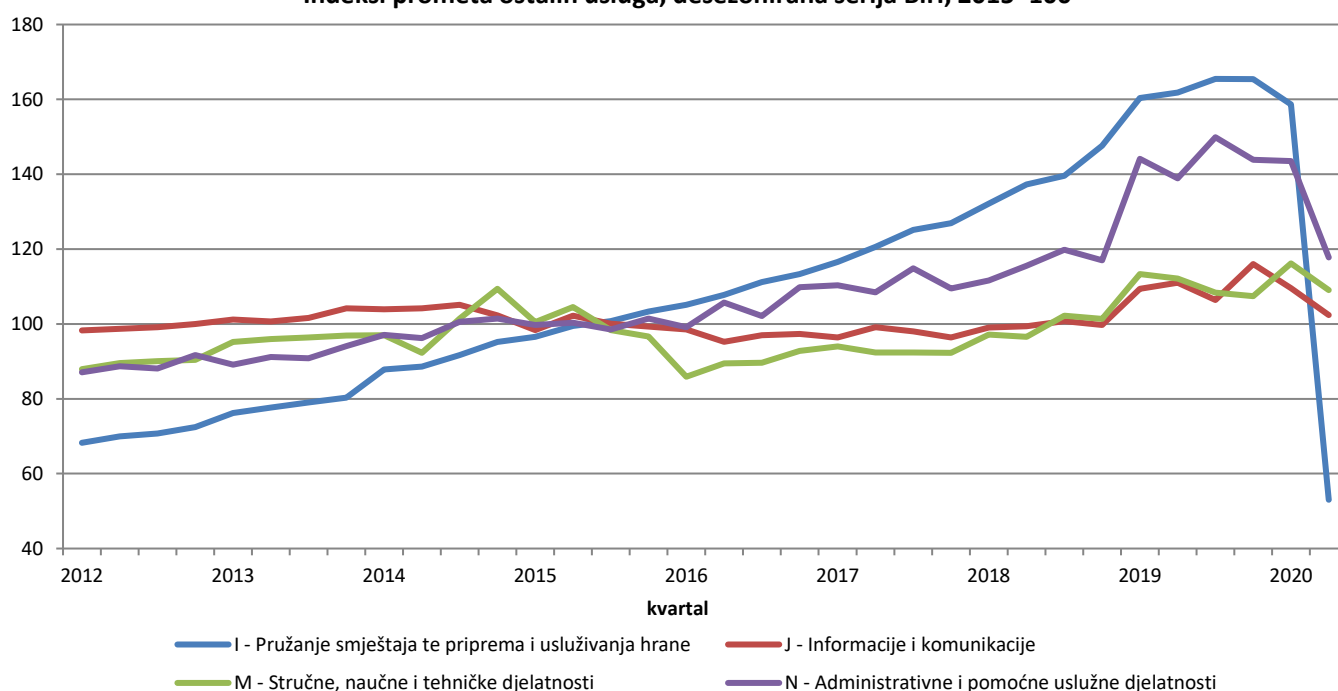
Ukupan desezonirani promet ostalih usluga u drugom kvartalu 2020. godine zabilježio je pad od 14,1% u odnosu na prvi kvartal 2020. Pad prometa zabilježen je u područjima djelatnosti pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane u iznosu od 66,6%, informacije i komunikacije od 6,5%, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti od 17,9% te u stručnim, naučnim i tehničkim djelatnostima 6,1%.

Najveći pad prometa zabilježen je u oblasti putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima u iznosu od 85,9%, dok je najveći rast prometa ostvaren u oblasti arhitektonske i inženjerske djelatnosti, tehničko ispitivanje i analiza od 8,4%.

Indeks prometa ostalih usluga u drugom kvartalu 2020. godine ostvario je rast od 1,4% u odnosu na baznu (2015) godinu. Rast indeksa prometa ostvaren je u područjima djelatnosti informacije i komunikacije od 2,4%, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti od 17,8% te stručne, naučne i tehničke djelatnosti od 9,1%. U području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane zabilježen je pad od 47,0% u odnosu na baznu (2015) godinu.

Dati podaci su desezonirani.

Indeksi prometa ostalih usluga, desezonirana serija BiH, 2015=100

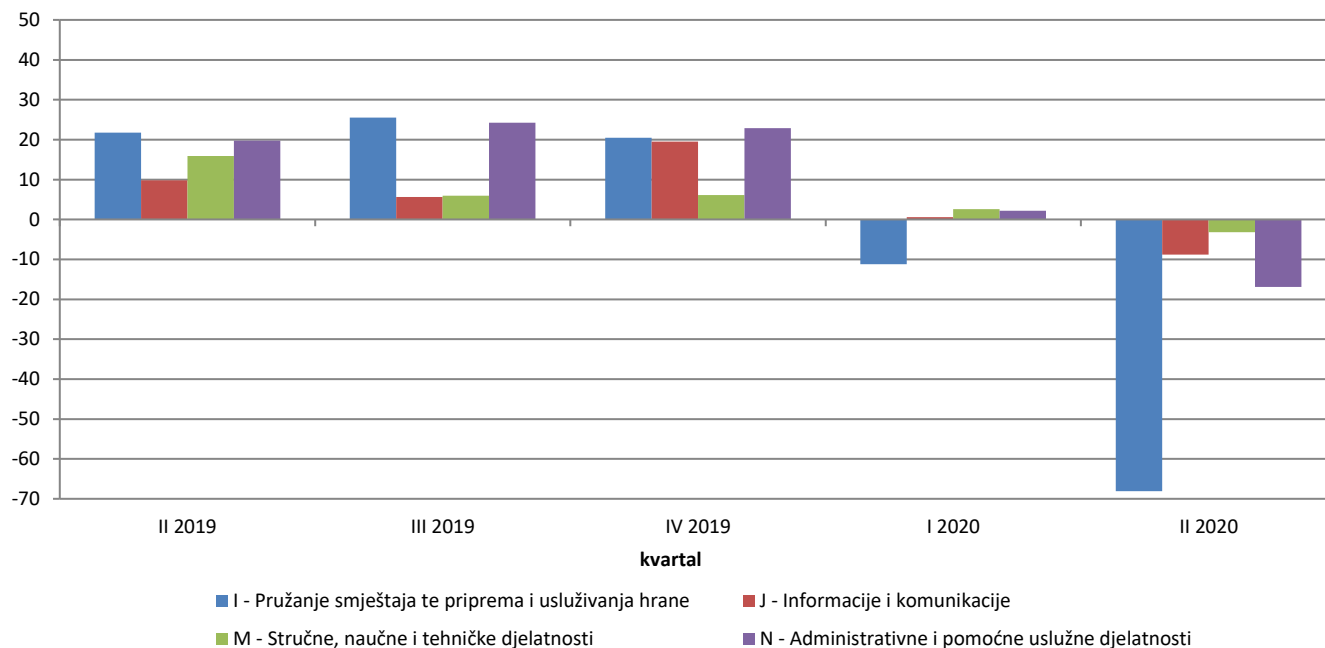

Ukupan promet ostalih usluga, kalendarski prilagođen, u drugom kvartalu 2020. godine zabilježio je pad od 14,9% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Pad prometa zabilježen je u područjima djelatnosti pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane u iznosu od 68,1%, informacije i komunikacije od 8,8%, stručne, naučne i tehničke djelatnost od 3,2% te administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti od 16,9%.

Najveći pad prometa zabilježen je u oblasti putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima u iznosu od 88,2%, dok je najveći rast prometa ostvaren u oblasti kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti u iznosu od 33,2%.

Dati podaci su kalendarski prilagođeni.

Godišnje stope promjene ostalih usluga, kalendarski prilagođena serija, BiH

U strukturi ostvarenog prometa ostalih usluga (izvorni, neprilagođeni podaci) u drugom kvartalu 2020. godine najveće učešće ostvareno je u području djelatnosti informacije i komunikacije (55,1%), potom slijede stručne, naučne i tehničke djelatnosti (31,6%), pružanje smještaja te priprema i usluživanja hrane (4,4%) te administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (8,9%).

Tabela 1: Osnovni nominalni pokazatelji prometa ostalih usluga u BiH

Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	sezonski prilagođeni podaci				kalendarski prilagođeni podaci		
	II 2020 I 2020	I 2020 IV 2019	II 2020 ø2019	II 2020 ø2015	II 2020 II 2019	I 2020 I 2019	IV 2019 IV 2018
Ukupno usluge	-14.1	-1.4	-13.6	1.4	-14.9	-0.04	15.8
I - Pružanje smještaja te priprema i usluživanja hrane	-66.6	-4.1	-67.5	-47.0	-68.1	-11.2	20.4
J - Informacije i komunikacije	-6.5	-5.6	-7.5	2.4	-8.8	0.6	19.5
M ¹ - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-6.1	8.1	-1.1	9.1	-3.2	2.5	6.1
N ² - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-17.9	-0.2	-18.3	17.8	-16.9	2.2	22.9

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tabela 2: Kvartalne stope promjene prometa ostalih usluga izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	II 2019	III 2019	IV 2019	I 2020	II 2020
		I 2019	II 2019	III 2019	IV 2019	I 2020
I, J, M, N	Ukupno usluge	0.3	-2.2	4.1	-1.4	-14.1
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	0.9	2.2	0.0	-4.1	-66.6
I55	Smještaj	-1.5	1.5	-1.0	-8.3	-77.5
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	3.9	3.1	1.1	0.4	-55.6
J	Informacije i komunikacije	1.5	-4.2	9.1	-5.6	-6.5
J58	Izdavačke djelatnosti	-5.6	-3.4	-0.3	-6.2	-16.2
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	4.3	-8.8	2.8	16.6	-64.7
J60	Emitiranje programa	2.1	2.3	2.0	-0.3	-21.5
J61	Telekomunikacije	0.1	0.7	-0.4	-1.6	-2.5
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	2.8	-15.2	38.3	-16.1	-8.6
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	35.2	-18.1	11.2	5.6	-8.2
M¹	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-1.0	-3.4	-0.9	8.1	-6.1
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	-7.3	0.9	1.5	3.3	-13.7
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	0.9	-3.2	-4.9	10.9	8.4
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	-1.5	-6.5	6.6	6.1	-34.0
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2.1	-1.6	9.3	-4.4	-11.8
N²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-3.7	7.9	-4.0	-0.2	-17.9
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	1.0	0.3	2.8	-6.3	2.5
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	-16.9	19.2	0.1	-29.9	-85.9
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	-1.6	4.5	-5.7	0.1	-5.5
N81.2	Djelatnosti čišćenja	-0.7	11.5	-1.6	3.4	0.5
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	7.5	4.9	-9.3	41.7	-1.1

*desezonirani podaci

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tabela 3: Godišnje stope promjene prometa ostalih usluga izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	III 2019 III 2018	IV 2019 IV 2018	I 2020 I 2019	II 2020 II 2019	I-II 2020 I-II 2019
I, J, M, N	Ukupno usluge	10.0	15.8	0.0	-14.9	-7.9
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	25.5	20.4	-11.2	-68.1	-42.5
I55	Smještaj	27.7	27.5	-23.4	-80.7	-54.8
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	22.8	13.7	3.1	-53.4	-28.0
J	Informacije i komunikacije	5.6	19.5	0.6	-8.8	-4.3
J58	Izdavačke djelatnosti	-4.9	6.9	-14.8	-24.5	-19.5
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	7.7	22.9	14.0	-61.5	-25.7
J60	Emitiranje programa	6.0	12.0	5.3	-18.9	-8.0
J61	Telekomunikacije	2.0	2.4	-0.7	-5.5	-3.1
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	19.3	65.8	1.2	-10.1	-4.9
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	33.8	61.7	30.2	-11.8	7.2
M¹	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	5.9	6.1	2.5	-3.2	-0.5
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	11.1	10.0	-1.7	-8.7	-5.2
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	5.5	3.7	3.0	10.7	7.2
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	4.3	7.7	4.2	-30.2	-15.3
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-6.5	37.1	8.7	-14.3	-3.4
N²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	24.2	22.9	2.2	-16.9	-8.1
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	16.3	25.4	-5.0	-1.9	-3.4
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperator i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	13.3	31.2	-30.4	-88.2	-65.0
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	30.2	14.7	-2.9	-7.1	-5.0
N81.2	Djelatnosti čišćenja	10.1	2.2	12.6	13.8	13.3
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	44.3	42.1	44.8	33.2	38.5

*kalendarski prilagođeni podaci

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tabela 4: Kvartalna serija nominalnih indeksa prometa ostalih usluga, 2015=100

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	2019			2020	
		II	III	IV	I	II
I, J, M, N	Ukupno usluge	117.6	115.1	119.7	118.0	101.4
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	161.8	165.5	165.4	158.6	53.0
I55	Smještaj	160.9	163.3	161.7	148.3	33.3
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	162.9	168.0	169.8	170.5	75.7
J	Informacije i komunikacije	111.0	106.4	116.0	109.5	102.4
J58	Izdavačke djelatnosti	97.9	94.6	94.3	88.4	74.1
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	101.5	92.5	95.2	110.9	39.1
J60	Emitiranje programa	121.5	124.3	126.8	126.5	99.3
J61	Telekomunikacije	91.9	92.6	92.3	90.8	88.5
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	192.2	163.1	225.6	189.2	172.9
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	255.9	209.5	233.0	246.2	225.9
M¹	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	112.1	108.4	107.5	116.2	109.1
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	150.7	152.1	154.4	159.5	137.6
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	98.5	95.3	90.7	100.5	109.0
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	130.9	122.4	130.5	138.4	91.3
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	161.5	158.8	173.6	166.0	146.5
N²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	138.9	149.9	143.8	143.6	117.8
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	118.3	118.6	121.9	114.3	117.1
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	125.4	149.5	149.6	105.0	14.8
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	129.6	135.4	127.7	127.8	120.8
N81.2	Djelatnosti čišćenja	100.4	111.9	110.1	113.8	114.4
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	254.9	267.3	242.4	343.4	339.6

*desezonirani podaci

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Tabela 5: Nominalni pokazatelji prometa ostalih usluga- izvorna (neprilagođena) serija

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti KD BiH 2010	stope promjene			indeksi prometa 2015=100				
		$\frac{II\ 2020}{I\ 2020}$	$\frac{II\ 2020}{II\ 2019}$	$\frac{II\ 2020}{\varnothing 2019}$	II 2019	III 2019	IV 2019	I 2020	II 2020
I, J, M, N	Ukupno usluge	-3.7	-15.0	-15.3	117.7	118.6	132.6	104.0	100.1
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	-56.1	-68.1	-68.3	168.3	211.4	158.7	122.2	53.6
155	Smještaj	-69.4	-80.7	-80.9	170.2	222.4	153.9	107.3	32.8
156	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	-44.4	-53.4	-53.4	166.0	198.8	164.1	139.2	77.4
J	Informacije i komunikacije	-1.5	-8.8	-11.4	108.1	109.6	127.8	100.1	98.6
J58	Izdavačke djelatnosti	-15.4	-24.5	-36.0	82.9	125.8	95.8	74.0	62.6
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa	-62.5	-61.5	-60.3	99.5	86.0	111.1	102.3	38.4
J60	Emitiranje programa	-5.6	-18.9	-17.6	125.0	115.8	149.6	107.3	101.4
J61	Telekomunikacije	-0.1	-5.5	-7.9	90.1	98.4	95.6	85.2	85.2
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima	2.9	-10.1	-14.3	184.9	153.4	277.9	161.7	166.3
J63	Informacijske uslužne djelatnosti	-17.8	-11.8	2.5	257.4	179.5	237.5	276.3	227.1
M ¹	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	10.8	-3.2	1.2	115.3	97.8	129.8	100.7	111.7
M69, M70.2	Pravne i računovodstvene djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem	-4.4	-8.7	-7.7	156.0	143.9	165.8	148.9	142.4
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza	25.8	10.7	15.7	99.9	83.0	114.0	87.9	110.6
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	-13.0	-30.2	-25.3	137.9	116.2	154.9	110.5	96.2
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-12.2	-14.3	-12.4	168.8	133.5	206.3	164.6	144.6
N ²	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-5.2	-17.2	-18.1	143.1	162.4	150.2	124.9	118.4
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju	16.3	-1.9	2.1	124.4	114.4	128.6	104.9	122.0
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperator i ostale rezervacijske usluge	-74.7	-88.2	-88.5	140.8	203.5	142.2	65.7	16.6
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti	0.2	-7.1	-9.6	127.3	136.5	138.0	118.0	118.3
N81.2	Djelatnosti čišćenja	9.3	8.0	7.6	106.9	113.3	114.0	105.6	115.4
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	8.2	33.2	37.0	256.0	257.4	264.2	315.3	341.0

*podaci za prethodni period su revidirani

¹ isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75

² isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3

Prilog: Izvod iz Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
I55	Smještaj
I56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića
J	Informacije i komunikacije
J58	Izdavačke djelatnosti
J59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja i izdavanja muzičkih zapisa
J60	Emitiranje programa
J61	Telekomunikacije
J62	Računarsko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima
J63	Informacijske uslužne djelatnosti
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
M69	Pravne i računovodstvene djelatnosti
M70.1	Upravljačke djelatnosti
M70.2	Savjetovanje u vezi sa upravljanjem
M71	Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza
M72	Naučno istraživanje i razvoj
M73	Promocija (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta
M74	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti
M75	Veterinarske djelatnosti
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
N77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)
N78	Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju
N79	Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima
N80	Zaštitne i istražne djelatnosti
N81.1	Pomoćne djelatnosti upravljanja zgradama
N81.2	Djelatnosti čišćenja
N81.3	Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina
N82	Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Cilj istraživanja

Uslužne statistike zauzimaju važno mjesto u nacionalnoj ekonomiji i tokom posljednjih decenija sve više dobijaju na značaju. Razlog tome jeste činjenica da je veliki broj poslovnih subjekata registrovanih u uslužnim djelatnostima te njihov promet ima značajno učešće u ukupno ostvarenom prometu u zemlji.

Statistika prometa ostalih usluga primarno ima za cilj da pruži blagovremene informacije o promjeni nivoa ostvarenog prometa ali i drugim relevantnim pokazateljima. Indeks prometa ostalih usluga jedan je od pokazatelja ekonomske aktivnosti zemlje koji pomaže organima državne uprave i preduzećima iz privatnog sektora u procesu donošenja odluka. Primjenjuje se i za procjenu rezultata sektora usluga, potrošnje stanovništva, kao i pri izračunu nacionalnih računa. Metodologija istraživanja prometa ostalih usluga je propisana Uredbom Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim poslovnim statistikama (Aneks D) i njenim izmjenama i dopunama (u daljem tekstu EU-STS regulativa) kao i preporukama Eurostata iz ove statističke oblasti.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti/pravna lica koji su prema glavnoj djelatnosti registrovani da obavljaju uslužne djelatnosti (područja djelatnosti I- Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, J- Informacije i komunikacije, M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75), N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (isključujući oblast 77 i grane 81.1 i 81.3)). Za potrebe istraživanja korištena je Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine- KD BiH 2010 koja je u potpunosti usklađena sa Evropskom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti NACE Rev.2. Cjelokupno područje Bosne i Hercegovine je obuhvaćeno istraživanjem. Istraživanjem nisu obuhvaćeni preduzetnici.

Uzorak

Za provođenje istraživanja prometa ostalih usluga u BiH koristi se kombinovani metod punog obuhvata i stratifikovanog slučajnog uzorka. Uzorak je podijeljen na stratum prema klasi finansijskog podatka (finansijski izvještaj za prethodnu godinu) i djelatnosti poslovnog subjekta (oblasti djelatnosti I, J, M, N-KD BiH 2010). Kao pomoćna stratifikaciona varijabla koristi se broj zaposlenih. Izabrani uzorak ostalih usluga za 2020. godinu reprezentativan je na nivou Bosne i Hercegovine, kao i na nivoima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

Prikupljanje i obrada podataka

U provođenju istraživanja učestvuju zvanične statističke institucije u BiH. Osnovna varijabla posmatranja je kvartalni promet poslovnog subjekta bez PDV-a, koji je u skladu sa EU-STS regulativom iskazan posebno. Podaci prikupljeni od izvještajnih jedinica, putem obrasca K KPS USL 01, predstavljaju osnovu za procjenu podataka za ukupnu populaciju. Agregiranje prometa na više nivoe (oblast, područje ili specijalni agregati) djelatnosti se vrši prije kompilacije indeksa.

Serije podataka prometa po kvartalima od 2010. do 2013 dobijene su kombinacijom podataka iz administrativnih izvora i drugih statističkih istraživanja. Pri preračunu historijske serije podataka korištena je metoda preklapanja („overlapping“). U sklopu kvartalnog istraživanja prometa ostalih usluga, koje se od 2015. godine sprovodi redovno, uporedo su prikupljeni i podaci i za referentne kvartale 2014. godine.

Kompilacija indeksa

Indeks prometa ostalih usluga iskazuju se u nominalnim vrijednostima i računa se u odnosu na novu baznu (2015) godinu koja se primjenjuje u obračunu indeksa od prvog kvartala 2018. godine. EU uredbom (EC) broj 472/2008 propisana je primjena bazne 2015 od januara 2018. u zemljama članicama EU. Indeks prometa izražen je u tekućim cijenama (nije otklonjen uticaj promjene cijena).

Sezonsko i kalendarsko prilagođavanje indeksa

Statističke institucije u BiH uvažavajući način diseminacije podataka u EU, indekse objavljuje u sljedećim oblicima:

- izvorni (neprilagođeni) indeksi,
- sezonski prilagođeni indeksi- desezonirani indeksi i
- kalendarski prilagođeni indeksi

Obzirom da desezonirani i kalendarski prilagođeni indeksi imaju mnogo veći značaj i reprezentativniji su korisnicima statističkih podataka detaljno su prikazani u tabelarnom obliku.

Desezoniranje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj sezone i kalendarske dane. Podaci koji se upoređuju sa podacima iz prethodnog perioda se, prema preporukama Eurostata, prezentiraju i tumače u desezoniranom obliku. Kalendarsko podešavanje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj kalendarskih i radnih dana. Podaci koji se porede sa podacima istog perioda prethodne godine se prezentiraju i tumače u kalendarski prilagođenoj formi indeksa ili stopa rasta. U slučaju da navedeni kalendarski efekti značajno utiču na posmatranu vremensku seriju, potrebno je iste otkloniti.

Kalendarsko i sezonsko prilagođavanje vrši se u JDemetra+ aplikaciji (verzija 2.2.1) metodom TRAMO-SEATS na izvornim kvartalnim serijama podataka u skladu sa smjernicama Eurostata. Zbog svojstva primijenjene metode prilagođavanja, dodavanjem novih opservacija mogu nastati određene promjene na ranijoj seriji već objavljenih sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa.

Diseminacija podataka

Rezultati istraživanja izražavaju se u obliku indeksa i stopa promjene te se od 2017. godine publikuju u redovnoj kvartalnoj dinamici u formi saopćenja za javnost na web stranici Agencije za statistiku BiH (www.bhas.gov.ba). Prezentacija i interpretacija indeksa potpuno je usklađena s onima koje su propisane EU-STS regulativom što omogućava domaćim i međunarodnim korisnicima neposredno poređenje indeksa prometa ostalih usluga u BiH sa indeksima drugih zemalja.

Revizija podataka

Redovna saopćenja statistike prometa ostalih usluga objavljuju se u kvartalnoj dinamici i sadrže preliminarne podatke. Revizija podataka podrazumijeva da se podaci za prethodni kvartal (t-1) revidiraju u skladu sa novim informacijama, te je moguće da se podaci objavljeni nakon revizije razlikuju od ranije objavljenih, preliminaranih podataka. U saopćenjima je jasno naznačeno o kojim se podacima radi, tako da korisnici statističkih podataka mogu pravilno da ih tumače. O izmjenama podataka i razlozima korisnici će biti obavješteni na prikladan i transparentan način, u redovnim kvartalnim saopćenjima i drugim publikacijama za javnost kao i na web stranici Agencije za statistiku BiH.

Definicije

Promet je ukupan fakturisani iznos koji poslovni subjekt obračuna za prodane robe ili pružene usluge tokom referentnog perioda trećim licima i odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Uključuje i troškove povezane sa prodajom čak i ako su ti iznosi posebno iskazani na fakturama. Porez na dodanu vrijednost (PDV) isključen je iz prometa.

Skraćenice

EU- Evropska unija
Eurostat- Statistički ured Evropske unije
KD BiH 2010- Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010
NACE Rev.2- Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU
SPR- Statistički poslovni registar
STS – Short Term Business Statistics (Kratkoročne poslovne statistike)
- nema pojave

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 911 911 · Telefaks: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta: bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica: <http://www.bhas.gov.ba>

Odgovara: v.d. direktora Vesna Čužić

Saopćenje pripremio: Alen Bajramović

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
